

МІСІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
З ПРИКОРДОННОЇ ДОПОМОГИ
МОЛДОВІ ТА УКРАЇНИ

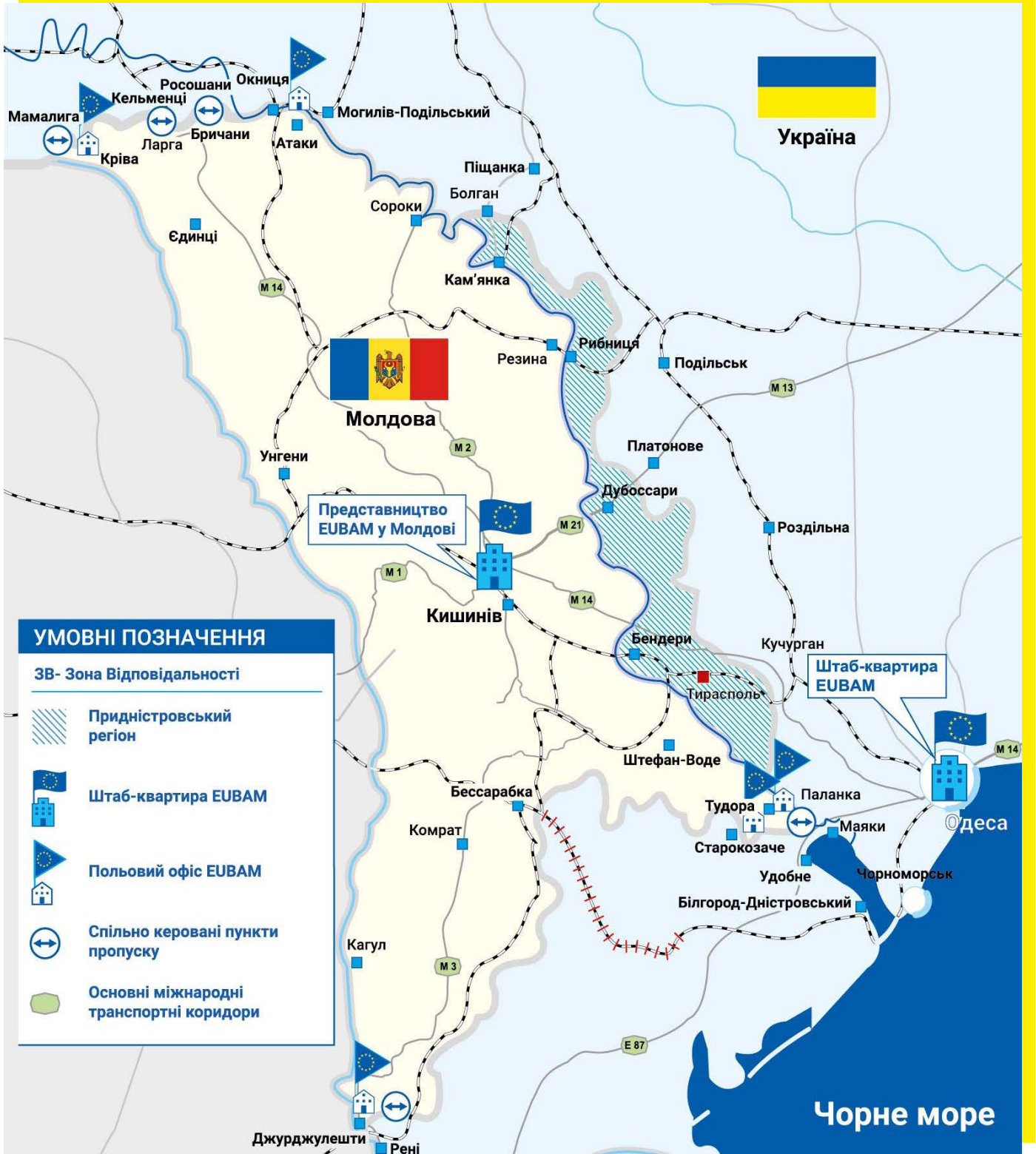
Фінансується
Європейським Союзом

РІЧНИЙ ЗВІТ

1 ГРУДНЯ 2022 – 30 ЛИСТОПАДА 2023

ЗОНА ДІЯЛЬНОСТІ EUBAM

Зміст

- 4 ВСТУПНЕ СЛОВО ГЛАВИ МІСІЇ**
- 6 ДОСЯГНЕННЯ РОКУ**
- 8 ВСТУПНІ ПРОМОВИ ПАРТНЕРСЬКИХ СЛУЖБ**
- 12 ПІДТРИМКА ЗАХОДІВ ЗІ ЗМІЦНЕННЯ ДОВІРИ,
ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРИДНІСТРОВСЬКИМ РЕГІОНОМ**
- 18 ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО
УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИСОМВАТЕРЕА**
- 22 БОРОТЬБА З ТРАНСКОРДОННОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ**
- 26 ПОНОВЛЕННЯ МАНДАТУ ЕУВАМ**
- 28 СПІВРОБІТНИЦТВО**
- 34 ЕУВАМ СЬОГОДНІ**
- 36 ЕУВАМ 13 ACTION PLAN**

ВСТУПНЕ СЛОВО ГЛАВИ МІСІЇ

У 2023 році другий рік агресії Росії проти України продовжував здійснювати руйнівний вплив на країну. Напади російського агресора також призвели до руйнування української портової інфраструктури Чорного моря та Дунаю. Крім того, відмова продовжити Чорноморську зернову ініціативу спричинила додаткове навантаження на «Шляхи солідарності» між ЄС та Україною, посиливши затори на транспортних маршрутах в регіоні нижнього Дунаю.

Ця ситуація серйозно вплинула на управління кордонами і безпеку, постійно посилюючи тиск на наші партнерські служби в Республіці Молдова та Україні. Фокус задач змістився в бік прогнозування та ефективної протидії викликам, спричиненим важкими умовами. Незважаючи на критичну важливість цієї ролі, українські прикордонники не тільки виконують повсякденні функції на кордоні, а й перебували та

продовжують знаходитися на передовій, невтомно захищаючи свою Батьківщину.

З огляду на зміну пріоритетних завдань наших партнерів від звичайного до екстреного управління кордонами, Місія скоригувала свою допомогу згідно підвищених очікувань. Ми зосередилися на підтримці регулювання оперативних процесів та інфраструктурних змін для зменшення значного навантаження на пункти пропуску, в тому числі і за межами географічного охоплення мандату EUBAM.

У постійному прагненні зміцнити співпрацю в управлінні кордонами між Республікою Молдова, Румунією та Україною ми продовжували спрямовувати наші стратегічні зусилля на сприяння українській торгівлі. З метою зниження тиску на транспортні коридори наше головне завдання спільно з партнерами

полягало у вдосконаленні нормативного регулювання та процедур контролю на кордоні. Паралельно з цим Місія активно підтримувала служби Європейської комісії, сприяючи формуванню стратегічних інвестицій для зміцнення прикордонної інфраструктури в межах ініціативи «Шляхи солідарності» між ЄС та Україною.

У сфері боротьби з транскордонною злочинністю було поновлено реалізацію призупинених через війну ініціатив оперативної підтримки. Відновлення колективних зусиль включало проведення спільних оцінок ризиків та загроз через поновлення діяльності Міжвідомчої регіональної аналітичної групи (МРАГ) з оцінки загроз в Одеській області, а також шляхом здійснення спільної оцінки безпеки кордону між Республікою Молдова та Україною. Відповідно до цього зобов'язання ми також реалізуємо компонент технічної допомоги для прикордонних і митних відомств Молдови та України з бюджетом в 1 мільйон євро.

Аналогічним чином, у рішучому прагненні протистояти спричиненим війною безпековим викликам та зміцнювати стійкість наших партнерів, Місія реалізувала програму навчання для понад 500 молдовських і українських прикордонників і митників.

У Придністровському регіоні низка заходів залишалася призупиненою через поточну безпекову ситуацію. Протягом року Місія наполегливо докладала зусиль щодо заходів зі зміцнення довіри. EUBAM звітувала про впровадження Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі між ЄС та Молдовою, активно відстежуючи регулярні події в регіоні стосовно зовнішньої торгівлі.

Крім того, Місія активізувала свою діяльність щодо сприяння дотриманню правил пересування через адміністративну лінію, зокрема відвідуючи внутрішні пости митного контролю, і надавала цінні пропозиції. Місія також сприяла підписанню та впровадженню Плану дій зі співробітництва між Митною службою та Державним інспектором з нагляду за непродовольчими товарами та захисту прав споживачів Республіки Молдова з метою посилення їхньої безпеки у країні.

Історичний момент настав спочатку з отриманням Республікою Молдова та Україною статусу кандидата на членство в ЄС, а потім з рішенням лідерів ЄС розпочати з цими країнами переговори про вступ. А значить нагальною є потреба в комплексних реформах у сфері митного та прикордонного управління, і Місія надаватиме незмінну підтримку згідно зі своїм

мандатом.

Наше незмінне зобов'язання полягає в наданні партнерам максимальної підтримки, зміцненні стабільності, безпеки та прогресу в регіоні, що відповідає вимогам сьогодення та закладає основу для майбутнього.

У листопаді 2023 року мандат Місії було подовжено ще на два роки, і це надає нам оновлене розуміння мети. Останні події та мінлива безпекова ситуація вимагають зважених змін, і Місія готова адаптуватися та розвиватися, забезпечуючи наших партнерів ціленаправленою допомогою у подоланні численних викликів на шляху до інтеграції в Європейський Союз.

СЛАВОМІР ПІХОР

Голова Місії

ДОСЯГНЕННЯ РОКУ

1 ГРУДНЯ 2022 – 30 ЛИСТОПАДА 2023

Заходи зі зміцнення довіри

Подальше наближення вимог у митній та торговельній сферах на обох берегах річки Дністер

EUBAM сумлінно відстежувала, оцінювала та звітувала про впровадження Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі між ЄС та Молдовою в Придністровському регіоні і відповідні зобов'язання щодо гармонізації з угодою ЄС. У 2023 році експорт Придністровського регіону до ЄС становив 69%, а імпорт з ЄС – 55%. Отже, Європейський Союз був основним торговим партнером регіону.

Сприяння безпеці молдовських споживачів

EUBAM сприяла підписанню в січні Плану дій зі співробітництва між Митною службою та органами захисту прав споживачів Республіки Молдова з метою впровадження найкращих європейських практик для захисту молдовських громадян. Розрахований спочатку на шість місяців проєкт виявився успішним і був продовжений в жовтні, охоплюючи імпортовані в Придністровський регіон товари. Ця ініціатива знаменує собою значний крок Республіки Молдова в напрямку гармонізації із суворими стандартами охорони здоров'я та безпеки, які підтримуються Європейським Союзом.

Посилення контролю за переміщенням осіб та товарів через адміністративну лінію

Місія активізувала зусилля з посилення дотримання правил пересування через адміністративну лінію шляхом відвідування внутрішніх постів митного контролю (ВПК) та здійснення ретельного моніторингу. В контексті цієї діяльності були надані важливі пропозиції щодо покращення загальної оперативної ефективності контролю осіб і товарів.

Інтегроване управління кордонами

Зміцнення співпраці в управлінні кордонами для сприяння законній торгівлі

Ініціативи EUBAM – щоквартальна Регіональна митна координаційна група за участю Республіки Молдова, України та Румунії, а також 2-й Міжнародний форум сприяння торгівлі в Кишиневі – зробили свій внесок в підвищення спроможностей транспортних коридорів шляхом стратегічного планування та співпраці.

Протидія транскордонній злочинності

Відновлення спільної оцінки ризиків та загроз

З метою підтримки своїх партнерів у боротьбі з викликами складного безпекового середовища Місія відновила діяльність Міжвідомчої регіональної аналітичної групи (МРАГ) для оцінки загроз в Одеській області та підготовки спільного звіту з оцінки безпеки на кордоні між Республікою Молдова та Україною (СЗОБК).

Сприяння розслідуванню міжнародних транскордонних злочинів

Місія сприяла злагодженій співпраці між правоохоронними органами ЄС та національними партнерами в міжнародних розслідуваннях контрабанди сигарет, наркотиків та торгівлі людьми. Найвагомим досягненням стало розслідування незаконного виробництва сигарет, в результаті якого було вилучено 17,7 млн штук нелегальних сигарет, 11,2 тонни тютюну, а також підпільні лінії з їх виробництва. Ще одним здобутком стало припинення діяльності транснаціонального злочинного угруповання, причетного до організації незаконного перетину кордону громадянами України.

Посилення протистояння загрозам безпеці кордону

За сприяння EUBAM понад 500 співробітників партнерських служб пройшли спеціалізоване навчання з аналізу ризиків, оцінки загроз, огляду транспортних засобів і перевірки документів. Ця ініціатива зміцнила спроможність наших партнерів у боротьбі з різними видами незаконної діяльності, що зрештою сприяє зміцненню безпеки кордонів.

Зниження тиску на транспортні коридори в регіоні нижнього Дунаю

З метою зменшення навантаження на пункти пропуску Місія працювала зі своїми партнерами та Генеральним директором з мобільності і транспорту (DG MOVE) для оптимізації процедур контролю. Ці дії підвищили пропускну спроможність альтернативних маршрутів для експорту української сільськогосподарської продукції через річкові та морські порти в регіоні нижнього Дунаю в межах ініціативи «Шляхи солідарності» між ЄС і Україною. Серед відчутних результатів: відкриття нового залізничного коридору між Україною та Республікою Молдова, покращення координації та розподілу вантажопотоку між пунктами пропуску, а також деякі спрощення процедур санітарного та фітосанітарного контролю агропродукції з України.

Підтримка оцінки інвестиційних потреб прикордонної інфраструктури в межах ініціативи «Шляхи солідарності» ЄС-Україна

EUBAM підтримувала служби Європейської Комісії в проведенні оцінки пунктів пропуску для визначення інвестиційних потреб прикордонної інфраструктури та забезпечення безперешкодної транскордонної торгівлі. Інвестиції спрямовані на зміцнення життєво важливих транспортних сполучень між Україною, Республікою Молдова та Румунією в межах «Шляхів солідарності» ЄС-Україна – маршрутів, які використовуються з моменту блокади Росією чорноморських портів України для транспортування експорту та імпорту України та Молдови.

*За даними Митної служби Республіки Молдова

ВСТУПНІ ПРОМОВИ ПАРТНЕРСЬКИХ СЛУЖБ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ІНСПЕКТОРАТ
ПРИКОРДОННОЇ ПОЛІЦІЇ
РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА

Руслан Гелушка

Голова Генерального
інспекторату прикордонної
поліції Республіки Молдова

Шановні колеги,

Внаслідок російської агресії проти України кардинально змінилося політичне, економічне та безпекове середовище на європейському континенті.

Ця агресія має безпосередні та миттєві наслідки для регіональної безпеки, які також впливатимуть в довгостроковій перспективі.

З початку війни молдовські та українські прикордонні відомства спільно працювали над подоланням постійно виникаючих численних кризових ситуацій.

Разом нам вдалося забезпечити безпечний перетин спільного кордону для сотень тисяч біженців, які шукали притулку від війни, а також швидко адаптувати свою діяльність і знайти рішення для реалізації ініціативи «Шляхи солідарності», необхідних у контексті сприяння експорту української продукції до ЄС сухопутними коридорами.

В управлінні цією кризою ми використовували принципи та інструменти ІУК, основу якого було закладено за значного сприяння EUBAM.

Одним з найефективніших доступних інструментів при цьому виявився спільний контроль, який не лише дозволив нам допомогти десяткам тисяч біженців щодня перетинати кордон з Молдовою через ПП «Паланка-Маяки-Удобне» з інфраструктурою, нерозрахованою на такий потік людей і транспортних засобів, а й відкрити нові шляхи для українського експорту через залізничні ПП «Басарабська-Серпневе-1» та «Новосавицьке-Кучурган».

Маємо зазначити, що війна кардинально змінила безпекову ситуацію на нашому кордоні.

Як неодноразово показували інші війни, явища нелегальної міграції, торгівлі людьми, контрабанди товарів, наркотиків, зброї та боєприпасів визначатимуть оперативні реалії на виконавчому рівні

в осяжному майбутньому.

Ці ризики для безпеки кордону посилюються наявністю ділянки державного кордону, неконтрольованою конституційними органами Республіки Молдова.

Ми вже бачимо різницю в розповсюдженні незаконної діяльності на ділянці кордону, спільно контрольованій органами Молдови та України, з тою, де українським відомствам доводиться вирішувати це завдання самотужки.

Незважаючи на збільшення кількості викликів, ми все ще обмежені в ресурсах для вирішення цих проблем, особливо коли йдеться про найцінніший з них – особовий склад.

У цьому контексті ми маємо ефективно використовувати наявні ресурси на спільному кордоні, в тому числі за допомогою інструментів спільного контролю та патрулювання, а також обміну інформацією в режимі реального часу. Водночас ми маємо мислити нестандартно, поза традиційними переконаннями щодо організації безпеки державного кордону.

Нам слід знаходити підходи, діджиталізувати процеси і впроваджувати технічні рішення для посилення спроможностей та забезпечення більшої ефективності з наявними ресурсами.

Шановні колеги, Молдова та Україна наразі впевнено крокують до членства в ЄС, і це привносить ще більший виклик та відповідальність у захисті європейських цінностей і принципів, а також у забезпеченні впровадження передового досвіду і найвищих стандартів на наших кордонах.

Однак ми повинні пам'ятати, що майбутнє європейської мрії сьогодні захищають українські воїни, які відбивають російську агресію на передовій.

**ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА
СЛУЖБА УКРАЇНИ**

Сергій Дейнеко

**Голова Державної прикордонної служби
України**

Для України, яка вже два роки протистоїть повномасштабному збройному вторгненню російської федерації, питання територіальної цілісності та прикордонної безпеки залишається найголовнішим пріоритетом.

Прикордонне відомство України у складі сектору Сил Оборони України продовжує захищати Батьківщину від російської агресії на всіх ділянках фронту та забезпечує безпеку кордону, де ситуація також залишається напруженою.

Орієнтуючись у складному ландшафті транскордонних викликів, ми залишаємося відданими нашим спільним цілям — забезпеченню регіональної безпеки, захисту наших громад і розбудові системи інтегрованого управління кодонами.

При цьому активний розвиток співробітництва із міжнародними партнерами є важливим аспектом такої діяльності.

У 2023 році у рамках співпраці з EUBAM, яка триває з 2005 року, персонал прикордонного відомства України брав активну участь у тренінгах з перевірки документів та огляду транспортних засобів в пунктах пропуску через державний кордон, а також у заходах з протидії обігу та боротьби з незаконним виробництвом тютюнових виробів.

З огляду на активізацію спільної роботи із Місією у рамках продовженого мандату на 2023-2024 роки, сподіваємось на подальший розвиток ефективного двостороннього співробітництва з питань реалізації пріоритетних завдань спільного «Меморандуму про взаєморозуміння», а саме:

- 1) завершення демаркації українсько-молдовської ділянки кордону;
- 2) забезпечення належного рівня прикордонної безпеки транзитної ділянки автомобільної дороги ОДЕСА – РЕНІ в районі населеного пункту Паланка (Республіка Молдова);
- 3) вдосконалення спільного контролю у міжнародних спільних пунктах пропуску через українсько-молдовську ділянку державного кордону;
- 4) поновлення діяльності робочої групи у п'ятисторонньому форматі з підготовки Спільного звіту про Оцінку Безпеки на українсько-молдовській ділянці державного кордону;
- 5) забезпечення діяльності міжвідомчої регіональної аналітичної групи з оцінки ризиків та загроз;
- 6) організація та проведення підготовки з питань кримінального аналізу та аналізу ризиків.

Можу запевнити вас, що Україна залишається надійним форпостом безпеки на кордоні з Європою.

Ми розділяємо принципи колективної безпеки та її основні риси – довіру, взаємну повагу і конструктивну співпрацю.

Для нас вкрай важливою є ваша підтримка, яка з кожним днем наближає нас разом до перемоги над агресором!

Ігор Талмазан

Директор Митної служби Республіки Молдова

Транскордонна організована злочинність є загрозою національній та особистій безпеці кожного громадянина. Запобігання та боротьба з усіма формами транскордонної злочинності є складним, але необхідним завданням для всіх країн.

Будучи «воротами» до Європи, Республіка Молдова через своє геополітичне та геостратегічне положення відчуває тиск транскордонної організованої злочинності на своїх кордонах. Це міграція у двох формах – імміграція та еміграція, торгівля наркотиками, людьми, зброєю, боєприпасами, вибуховими матеріалами, торгівля викраденими дороговартісними автомобілями, контрабанда товарів і продукції (національна спадщина, культурні цінності, наркотики, сигарети, алкогольні напої, нафтопродукти, медикаменти тощо).

Таким чином, на тлі війни в Україні збільшилися потреби в ресурсах Митної служби, необхідних для управління підвищеним потоком товарів, людей та транспортних засобів, і відділ боротьби з шахрайством доклав і продовжує докладати посилені зусилля шляхом проведення спеціальних слідчих заходів із запобігання, боротьби та виявлення контрабанди в цілому та особливо контрабанди сигарет і тютюнових виробів.

Незаконна торгівля тютюновими виробами є глобальною проблемою, яка безпосередньо пов'язана з організованою злочинністю та терористичними мережами. Контрабанда сигарет, зокрема контрафактна продукція, наразі оцінюється як один з найсерйозніших ризиків для безпеки на молдовсько-румунській та молдовсько-українській ділянках кордону, що значним чином впливає на бюджети Молдови, України та країн-членів ЄС.

Ключовим фактором транскордонної торгівлі сигаретами загалом і незаконної торгівлі зокрема між Республікою Молдова та країнами-членами ЄС є велика різниця в цінах на продукцію, податкові пільги та «м'яке» законодавство.

У цьому контексті протягом 2023 року співробітники Департаменту боротьби з шахрайством та наглядом спільно з працівниками митниці задокументували 104 вилучення сигарет, з них 11 кримінальних проваджень. В результаті комплексу заходів, реалізованих співробітниками Департаменту боротьби з шахрайством та нагляду у співробітництві з інспекторами прикордонних митних постів було виявлено та вилучено для конфіскації 21 261 333 сигарети (понад мільйон пачок сигарет) та 11 105,25 кг тютюну для кальяну. З 11 порушених кримінальних справ 3 було направлено до суду.

У задокументованих випадках вилучено 28 транспортних засобів, використаних для перевезення захованих у спеціальних місцях сигарет.

Слід зазначити, що у 2023 році було виявлено та зареєстровано 9 спроб контрабанди незаконно виготовлених сигарет на території Республіки Молдова з надписами назв деяких марок сигарет та підробленими акцизними марками, які в подальшому транспортувалися як з України до Республіки Молдова, так і з України до Румунії.

Крім того, зафіксовано 36 відхилень від законодавчих норм щодо ввезення, пересилання та вивезення готівкової іноземної валюти в/з Республіки Молдова, а саме: 678 400 доларів США, 897 560 євро, 50 200 швейцарських франків, 1050 фунтів стерлінгів та 25 500 гривень.

У 18 випадках з 36 зловмисники будуть притягнуті до кримінальної відповідальності за вчинення злочину контрабанди, і в 18 випадках порушено адміністративні справи.

У 2023 році Митною службою було також відкрито 51 кримінальне провадження за фактами контрабанди наркотичних засобів та психотропних речовин.

Близько 18 кг марихуани, 3 250 пігулок, 17,5 кг гашишу, 14,9 кг галюциногенних грибів, 1 047 грамів кокеїну та близько 200 грамів отруйних грибів було виявлено та вилучено для конфіскації. З 51 порушеної кримінальної справи 4 було направлено до суду.

За результатами митного контролю міжнародних поштових відправлень на адресу фізичних осіб працівники Митної служби задокументували 26 випадків незаконного переміщення психотропних засобів. Більшість міжнародних поштових відправлень психотропних речовин надсилалися до Ізраїлю та США.

Слід підкреслити, що посилення інституційної спроможності у боротьбі з організованою злочинністю та забезпечення безпеки кордонів з метою протидії випадкам контрабанди залишається одним із пріоритетів Департаменту боротьби з шахрайством та нагляду Митної служби.

Serhii Zviahintsev

Голова Державної митної служби України

Держмитслужба як одна з партнерських служб Місії EUBAM розділяє європейські цінності, відповідально виконує міжнародні зобов'язання та є відкритою для конструктивного діалогу з внутрішньою та міжнародною спільнотою.

Збройна агресія російської федерації проти України, що відбувається із залученням республіки білорусь, призвела до суттєвих змін у функціонуванні пунктів пропуску (ПП) на державному кордоні України.

В часи, коли енергетична та транспортна інфраструктура України зазнають руйнувань унаслідок ракетних атак та обстрілів росією, коли ПП на кордоні України з дружніми країнами функціонують на межі своїх можливостей, ми докладаємо максимум зусиль для пошуку нових рішень для оптимізації їх функціонування.

З 24 лютого 2022 року ПП на ділянці кордону України, що межує з Молдовою та іншими дружніми сусідніми країнами стали основними транспортними артеріями, які з'єднують Україну з ЄС та світом.

Військова агресія проти України призвела до тривалого блокування функціонування портів, через які здійснювались значні обсяги імпорто-експортних операцій.

Тому на теперішній час важливим є питання оптимізації функціонування ПП в умовах збільшення пасажиро - та вантажопотоку через ПП на українсько-молдовському державному кордоні.

Важливим кроком у двосторонніх відносинах між Україною та Республікою Молдова стало проведення зустрічі співголів Міжурядової українсько-молдовської змішаної комісії з питань торговельно-економічного співробітництва, що відбулося 29 вересня 2023 року в Одесі.

За результатами виконання домовленостей співголів зазначеної Комісії митними та прикордонними службами підписано Протоколи між Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Державною митною службою України і Генеральним інспекторатом Прикордонної поліції Міністерства внутрішніх справ Республіки Молдова, Митною службою при Міністерстві фінансів Республіки Молдова щодо організації спільного контролю у міжнародних ПП «Мамалига – Крива», «Кельменці – Ларга», «Росошани – Брічень», «Рені – Джорджюлешть», «Кучурган – Первомайськ», «Маяки – Удобне – Паланка», «Платонове – Гоянул Ноу».

Підписання Протоколів про організацію спільного контролю засвідчує послідовні дії України та Республіки Молдова з питань оптимізації функціонування ПП на спільному кордоні та виконання двосторонніх домовленостей.

Митні та прикордонні служби України та Молдови вживають інші заходи зі створення комфортних умов для перетину українсько-молдовського кордону, збільшення

товаро- та вантажопотоків, у тому числі, гуманітарної допомоги в Україну та експорту товарів українського виробництва до інших країн світу.

Йдеться також про експорт зерна та іншої сільськогосподарської продукції, виробленої в Україні, на ринки іноземних країн і запобігання світовій продовольчій кризі.

Україна та Республіка Молдова беруть участі в опрацюванні ініціативи ЄС «Зелений шлях», яка має на меті створення сприятливих умов для розвитку транспортних коридорів для сільськогосподарської продукції.

Митними службами України та Республіки Молдова здійснюється обмін попередньою інформацією про товари та транспортні засоби, які переміщуються через українсько-молдовський кордоні, адосерпня2024року за участю митних адміністрацій України, Республіки Молдови та Румунії, а також Програми ЄС EU4Digital планується реалізація пілотного проекту з обміну попередньою інформацією про порожні транспортні засоби з використанням платформи «SEED +».

На сьогодні митні служби завершують підготовку до підписання оновленої версії Системи раннього повідомлення про виникнення надзвичайних ситуацій в ПП на українсько-молдовському кордоні, якою передбачено оптимальну кількість транспортних засобів, що переміщуються через ПП та систему взаємодії на усіх рівнях митних служб для запобігання виникненню черг на кордоні.

Сучасні виклики та міжнародні ініціативи стосовно розвитку транскордонного руху товарів та вантажів потребують задіяння всіх наявних резервів та пошуку і прийняття нових рішень.

Українське суспільство потребує гуманітарної підтримки іноземних партнерів у зв'язку з військовою агресією росії проти України.

Бізнес покладає велике сподівання на створення сприятливих умов для експорту українських сільськогосподарських товарів, металопродукції тощо, очікуючи на швидкість, якість і привабливість логістичних послуг.

Тому сподіваємося, що діяльність Місії EUBAM у 2024 році буде спрямована на залучення міжнародних донорів для надання технічної допомоги і впровадження ІУК на українсько-молдовському кордоні.

ПІДТРИМКА ЗАХОДІВ ЗІ ЗМІЦНЕННЯ ДОВІРИ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРИДНІСТРОВСЬКИМ РЕГІОНОМ

У 2023 році призупинення транскордонного руху на центральній ділянці молдовсько-українського кордону та обмежене функціонування українських морських портів, спричинені загарбницькою війною Росії проти України, продовжували впливати на торгівлю Придністровського регіону. Тим часом Кишинів активізував зусилля щодо усунення диспропорцій у зовнішній торгівлі економічних операторів з обох берегів річки Дністер. Однак ці дії призвели до напруження відносин з Тирасполем і перешкоджали спільним заходам зі зміцнення довіри, в тому числі реалізованих за підтримки EUBAM.

Незважаючи на ці виклики, Місія адаптувала свою діяльність та здійснювала моніторинг подій в Придністровському регіоні, а також надавала підтримку експертним (робочим) групам шляхом аналізу нормативних змін, зокрема щодо торговельної зони між ЄС та Молдовою. Щодо останнього, EUBAM сприяла підписанню Плану дій зі співробітництва між Митною Службою та органами захисту прав споживачів Молдови з метою розширення сфери його дії для захисту всіх молдовських споживачів з обох берегів річки Дністер. Крім того, Місія активізувала зусилля, спрямовані на посилення контролю за дотриманням правил перетину адміністративної лінії.

ТЕХНІЧНА ПІДТРИМКА В РАМКАХ ЕКСПЕРТНИХ (РОБОЧИХ) ГРУП

На тлі нестабільної ситуації в геополітичному регіоні сповільнилися темпи діяльності експертних (робочих) груп (РГ). В складі команди Представництва ЄС в Молдові EUBAM брала участь у трьох засіданнях РГ: двічі в РГ з питань автомобільного транспорту і один раз в РГ з питань економіки. РГ з питань економіки обговорювала теми ветеринарії, карантину та захисту рослин, торговельних бар'єрів, екологічних зборів для придністровського бізнесу, а також платежів за митні процедури. Тирасполь висловив занепокоєння щодо цих зборів, тоді як Кишинів мав на меті стандартизувати правила для всіх економічних операторів на обох берегах річки Дністер. Тим часом РГ з питань автомобільного транспорту розглянула труднощі, з якими стикаються водії з молдовськими номерними знаками в Придністровському регіоні, вимогу

придністровського страхування автомобілів для водіїв Молдови та додаткові платежі для вантажівок вагою понад 18 тонн з січня 2024 року. Також було розглянуто питання відновлення роботи Пунктів реєстрації транспортних засобів (ПРТЗ), особливо проблеми щодо імпорту автомобілів в Придністровський регіон. З цією метою EUBAM провела низку практичних занять та надала МСРМ інструкції щодо імпорту транспортних засобів з Німеччини.

ВІДСТЕЖЕННЯ НОРМАТИВНИХ ЗМІН ЩОДО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИДНІСТРОВСЬКОГО РЕГІОНУ

Протягом року EUBAM відмічала зусилля Молдови з усунення диспропорцій у зовнішній торгівлі економічних операторів з обох берегів річки Дністер, зокрема ініціативи стосовно сплати митних зборів, ліцензійних вимог та звільнення від сплати екологічних

зборів з метою узгодження платежів для економічних операторів Придністровського регіону з вимогами Республіки Молдова. Водночас EUBAM уважно відстежувала нормативні зміни в Придністровському регіоні з метою оцінки прогресу щодо виконання зобов'язань в рамках Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі (ПВЗВТ). Місія здійснювала аналіз змін до митних правил Придністровського регіону стосовно процедур тимчасового ввезення та митних тарифів, а також їх відповідності Митним кодексам ЄС та Молдови. EUBAM також ретельно вивчила поправки Придністровського регіону щодо електронних декларацій та підтвердження походження товарів, що сприяють електронному документообігу та зменшенню бюрократії відповідно до передового досвіду ЄС.

ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ВІДПОВІДНОСТІ ПРОДУКЦІЇ

У 2023 році EUBAM розширила свою ініціативу з посилення співпраці між Митною Службою та органами ринкового нагляду Республіки Молдова. Так, у січні 2023 року було підписано План дій зі співробітництва між Митною службою Молдови (МСРМ) та Державним інспектором з нагляду за непродовольчими товарами та захисту прав споживачів (Державним інспектором). План спрямовано на зміцнення партнерства та забезпечення безпеки продукції, що надходить на ринок Республіки Молдова. Крім того, МСРМ та Державний інспекторат підписали наказ про порядок співпраці. У жовтні 2023 року дію цього наказу було продовжено ще на шість місяців і поширено на більшу кількість внутрішніх митних постів (ВМП), а в майбутньому планується розширення сфери його дії. Протягом року на ВМП було проведено кілька

моделювань ситуацій для відпрацювання практичної реалізації цього наказу. А в липні 2023 року EUBAM організувала навчальний візит до Німеччини для семи представників обох відомств, надавши можливість спостерігати за співпрацею між митницею та органами ринкового нагляду в Німеччині та обмінятися досвідом у цій сфері з молдовськими колегами. За результатами візиту Місія представила відомствам Молдови пропозиції щодо вдосконалення існуючих механізмів контролю на основі німецького досвіду.

СПРИЯННЯ ДОТРИМАННЮ ЗАКОНОДАВСТВА НА АДМІНІСТРАТИВНІЙ ЛІНІЇ

Під час регулярних візитів на адміністративну лінію EUBAM надавала неоціненну підтримку відомствам Молдови щодо ключових питань в митній, поліцейській та міграційній сферах. В процесі практичних занять надано прикладну інформацію про передовий досвід ЄС та керівні принципи аналізу ризиків та боротьби з митним шахрайством для підвищення оперативних спроможностей партнерів. Експерти Місії також поділилися своїм досвідом у розробці комплексних оцінок ризиків на адміністративній лінії, що дозволило партнерам ефективно зосередити свої зусилля у правозастосуванні. Цей стратегічний підхід спрямований на оптимізацію розподілу ресурсів, максимізацію позитивних результатів правозастосування, таких як вилучення та стягнення ПДВ, а також сприяння законній торгівлі. Крім того, EUBAM визначила основні потреби в обладнанні для постів внутрішнього митного контролю вздовж адміністративної лінії з метою забезпечення оперативної ефективності та дотримання законодавства.

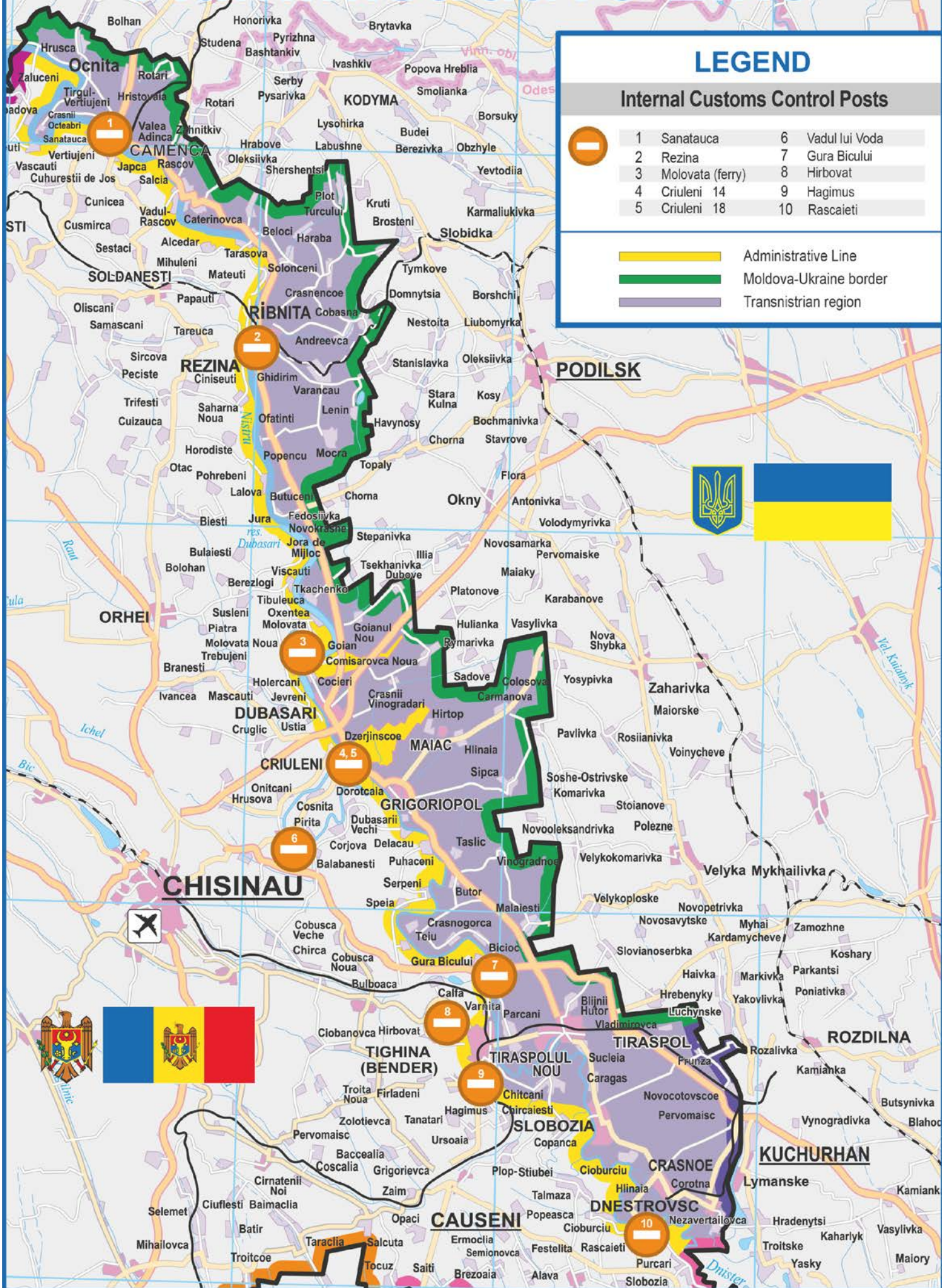

Серджиу Дарануца, Голова Державного інспекторату з нагляду за непродовольчими товарами та захисту прав споживачів, Голова EUBAM та Ніколае Вуткар'єв, в.о. Голови Митної служби Молдови, підписують План дій.

На Адміністративній лінії розмежування розташовано 10 постів внутрішнього митного контролю, на яких працюють співробітники Митної служби Республіки Молдова разом з представниками Міністерства внутрішніх справ.

Administrative Line

LEGEND

Internal Customs Control Posts

1	Sanatauca	6	Vadul lui Voda
2	Rezina	7	Gura Bicului
3	Molovata (ferry)	8	Hirbovat
4	Criuleni 14	9	Hagimus
5	Criuleni 18	10	Rascaieti

- Administrative Line
- Moldova-Ukraine border
- Transnistrian region

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИДНІСТРОВСЬКОГО РЕГІОНУ

У 2023 році зовнішня торгівля Придністровського регіону залишалася під впливом невиправданої військової агресії Російської Федерації проти України. Таким чином, зовнішня торгівля Придністровського регіону (обіг товарів) скоротилася на 7% у вартісному доларовому вираженні порівняно з 2022 роком.

Вартість експортованих придністровськими економічними операторами товарів в 2023 році знизилася на 111 млн доларів США або 21%, що становить 415 млн доларів США (рис.1), тоді як вартість імпортованих придністровськими економічними операторами товарів дещо зросла на 17 млн доларів США або на 2% до 744 млн доларів США (рис. 3) у порівнянні з минулим роком. На тлі скорочення річного експорту та незначного зростання імпорту дефіцит торгового балансу зовнішньої торгівлі Придністровського регіону зріс на 64% порівняно з минулим роком, досягнувши 329 млн доларів США. Найбільші торговельні дефіцити зафіксовані з Європейським Союзом (125 млн доларів США) та Україною (118 млн доларів США).

ЕКСПОРТ

У 2023 році структуру придністровського експорту здебільшого склали металопродукція (40%), сільськогосподарська продукція та продукти харчування (25%), текстиль та одяг (15%), взуття (7%), техніка та інструменти (6%) і інші товари (7%) (рис. 2). ЄС (69%), Російська Федерація (13%), Індонезія (3%), Україна (2%) посіли друге, третє та четверте місця відповідно, тоді як Малайзія (2%) замкнула п'ятірку основних ринків експорту Придністровського регіону. У 2023 році частка цих п'яти ринків склала близько 93% загального експорту Придністровського регіону в доларовому вираженні. Однак загарбницька війна Російської Федерації проти України принесла нові негативні наслідки, скоротивши експорт із Придністровського регіону в Україну ще на 47% в доларовому вираженні порівняно з минулим роком.

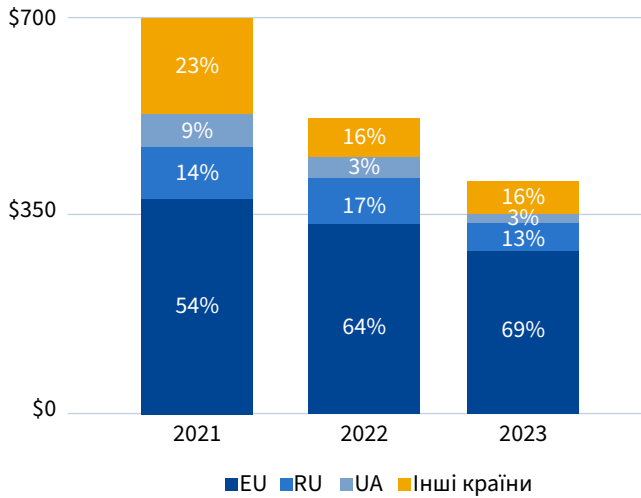
Незважаючи на скорочення на 15% у доларовому вираженні, експорт в ЄС склав майже дві третини загального обсягу експорту Придністровського регіону або 286 млн доларів США. Таким чином, зовнішня торгівля Придністровського регіону продовжувала демонструвати міцну залежність від споживачів та постачальників ЄС, який став першим найбільшим споживачем взуття, сільськогосподарської, текстильної та металевої продукції з регіону. Незважаючи на періоди значної нестабільності в промисловості Придністровського регіону, експорт металопродукції склав 40% в структурі експорту регіону, проте зменшився на 20% у порівнянні з минулим роком у доларовому вираженні. Частка сталевих виробів становила близько 92% всього експорту металопродукції Придністровського регіону, при цьому ЄС був ключовим споживачем цієї продукції. Крім того, регіон значно збільшив обсяги поставок металопродукції до Сербії та України, а також мідної фольги, електромоторів і генераторів до Російської

Федерації. Експорт сільськогосподарської продукції та продуктів харчування з Придністровського регіону став другою за величиною категорією експорту (25%) та знизився на 23% у 2023 році. Пшениця, насіння соняшнику, ріпаку, ячмінь і кукурудза, овочі та фрукти сукупно склали 87% експорту сільськогосподарської продукції Придністровського регіону. Туреччина та ЄС стали головними ринками збуту насіння соняшнику Придністровського регіону, Індонезія та Малайзія – пшениці, тоді як ЄС, Туреччина, Непал і Бангладеш активно імпортували насіння ріпаку. Крім того, ЄС, Російська Федерація та Казахстан були основними споживачами овочів та фруктів з Придністровського регіону. Експорт до Російської Федерації значно скоротився на 39% і ця країна залишається другим після ЄС найбільшим споживачем текстильного експорту Придністровського регіону. Частка Російської Федерації склала близько 31% у структурі придністровського експорту обладнання та інструментів, переважно електромоторів та генераторів. Експорт поліетиленової плівки з Придністровського регіону склав 19% від загального експорту регіону до Російської Федерації в доларовому вираженні.

ІМПОРТ

Основу імпорту становили сільськогосподарська продукція та продукти харчування, техніка та прилади (рис.4). В 2023 році ЄС був єдиним постачальником брухту чорних металів до Придністровського регіону, тоді як Україна була першим постачальником металевих виробів до регіону. ЄС, з часткою 55% загального експорту Придністровського регіону, залишився провідним постачальником нафтового палива, мідного дроту, шкіри, різного обладнання та техніки (рис.3).

ДІАГРАМА. 1 РИНКИ ДЛЯ ЕКСПОРТУ ПРИДНІСТРОВСЬКОГО РЕГІОНУ, У % ВІД ВАРТОСТІ ЕКСПОРТУ (МЛН ДОЛ. США)

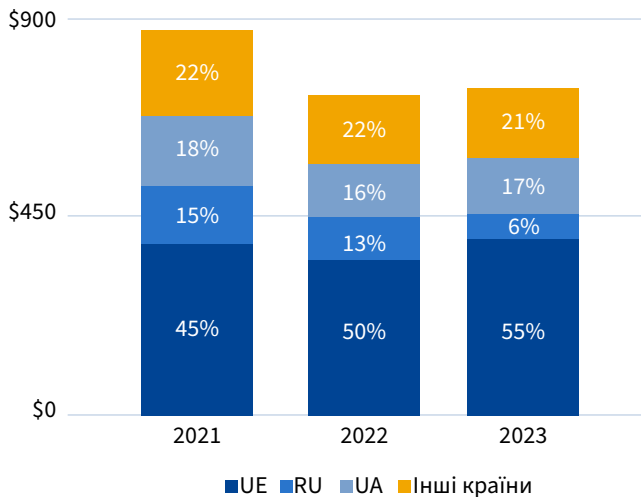

Джерело: Митна служба Республіки Молдова

ДІАГРАМА 2 КАТЕГОРІЇ ТОВАРІВ ПРИДНІСТРОВСЬКОГО РЕГІОНУ, ЕКСПОРТОВАНИХ У 2023 РОЦІ ТА ЇХ ЧАСТКА ЗА ВАРТІСТЮ (МЛН ДОЛ. США)

ДІАГРАМА 3 РИНКИ ДЛЯ ІМПОРТУ ПРИДНІСТРОВСЬКОГО РЕГІОНУ У % ВІД ВАРТОСТІ ЕКСПОРТУ (МЛН ДОЛ. США)

Джерело: Митна служба Республіки Молдова

ДІАГРАМА 4 КАТЕГОРІЇ ТОВАРІВ ПРИДНІСТРОВСЬКОГО РЕГІОНУ, ІМПОРТОВАНИХ У 2023 РОЦІ ТА ЇХ ЧАСТКА ЗА ВАРТІСТЮ (МЛН ДОЛ. США)

Пояснювальна примітка: дані надані Митною службою Молдови і не включають внутрішні торгові операції між двома берегами річки Дністер. Усі конвертації в долари США розраховані на основі середньомісячного обмінного курсу Національного банку Республіки Молдова. Усі розрахунки базуються виключно на вартості експорту та імпорту в доларах США

ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИ

В 2023 році Росія використовувала глобальну продовольчу безпеку як стратегічний важіль для додаткового тиску на Україну та її союзників. Вагомим кроком став вихід Росії з Чорноморської зернової ініціативи, яка раніше гарантувала безпечний прохід суден, що транспортують зерно з українських портів. Після розірвання цієї угоди Росія посилила військові атаки на експортну інфраструктуру України як в морських портах Одеси, так і в річкових портах Дунаю. Сухопутні дороги стали для України важливими транспортними коридорами. Це призвело до збільшення залежності від автомобільних перевезень через кордон і, як наслідок, зростання черг в пунктах пропуску та необхідності вживати додаткових заходів для зменшення заторів. З огляду на це EUBAM відіграла важливу роль у зміцненні транспортних сполучень та сприянні законній торгівлі і досягла значних успіхів у вирішенні питань регіонального співробітництва заради подолання існуючих перепон.

СПРИЯННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ «ШЛЯХІВ СОЛІДАРНОСТІ» МІЖ ЄС ТА УКРАЇНОЮ

РМісія продовжила співпрацю з партнерськими відомствами та реалізацію різноманітних заходів з метою досягнення цілей та завдань ініціативи «Шляхи солідарності». В грудні 2022 року було зроблено значний крок – під керівництвом EUBAM відбулося перше засідання Регіональної митної координаційної групи Румунія-Молдова-Україна. Відтоді ця група взяла на себе ключову роль в оптимізації вантажопотоку в регіоні нижнього Дунаю. На щоквартальних засіданнях групи в різних пунктах пропуску розглядаються питання зменшення навантаження на основні транспортні маршрути.

На додаток до існуючого механізму координації трьох країн Місія організувала 2-й Міжнародний форум сприяння торгівлі. Цей форум став платформою для важливих обговорень за участю представників

високого рівня з Європейської комісії, Республіки Молдова, Румунії та України. Ключові теми засідання включали оптимізацію логістичного потенціалу, модернізацію інфраструктури та обладнання, а також вивчення додаткових транспортних шляхів для розширення спектру доступних рішень. Форум покликаний консолідувати зусилля зі сприяння торгівлі та посилити можливості регіонального транспортного сполучення шляхом зміцнення співпраці та обміну досвідом.

ПІДТРИМКА СПІЛЬНОГО КОНТРОЛЮ В ЗАЛІЗНИЧНОМУ ПП «БЕСАРАБЯСКА СЕРПНЕВЕ-1»

В березні Молдова та Україна підписали протокол про організацію спільного контролю в ПП «Бесарабська - Серпневе-1» на території Республіки Молдова після введення в експлуатацію нової залізничної лінії на

Проведена в грудні 2022 року в Джурджюлешть тристороння зустріч Молдова-Румунія-Україна була спрямована на покращення вантажопотоку в регіоні Рені-Джурджюлешть-Галац.

українській стороні. Це перший ПП для залізничного сполучення на молдовсько-українському кордоні, в якому спільний контроль здійснюється прикордонними та митними відомствами сусідніх країн в одному пункті на території однієї країни. Новий спільний пункт пропуску сприяє розширенню способів транспортування української продукції, зменшенню навантаження на автомобільні ПП та зміцненню співпраці між двома країнами, а також дозволяє перевозити товари до портів Рені (Україна), Джурджюлешть (Молдова) та Галац (Румунія) значно коротшим маршрутом і зменшити витрати на транспортування вантажів. Зважаючи на численні переваги спільного контролю для пасажирів, підприємців, а також безпеки кордону, EUBAM підтримала запровадження такої практики та її подальше поширення вздовж всього молдовсько-українського кордону.

ЗУСИЛЛЯ З ПОДАЛЬШОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІУК

EUBAM продовжила надавати активну підтримку реалізації програми інтегрованого управління кордонами в Республіці Молдова та Україні. В березні 2023 року Місія спільно з прикордонними службами Латвії та Румунії взяла участь в консультаціях з молдовськими відомствами щодо Закону про державний кордон для забезпечення його відповідності прикордонним вимогам ЄС. EUBAM представила поправки до імплементаційних положень Закону про державний кордон Молдови з метою подальшої гармонізації з Шенгенським кодексом про кордони. В травні голова Генерального інспекторату

2-й Міжнародний форум підтримки українського експорту був присвячений пошуку альтернативних експортних шляхів.

прикордонної поліції Міністерства внутрішніх справ Республіки Молдова та голова Митної служби Республіки Молдова підписали спільний наказ про запровадження стандартних технологічних норм для здійснення контролю в автомобільних пунктах пропуску (ПП) та обмін інформацією в режимі реального часу. Такий підхід повністю відповідає попереднім рекомендаціям EUBAM щодо здійснення прикордонного контролю за принципом «однієї зупинки» та посилює відповідні процедури для його впровадження і обміну інформацією про перетинаючих кордон осіб між прикордонними та митними службами. Повноцінне впровадження концепції допоможе скоротити час перетину кордону та оптимізувати прикордонні транспортні потоки.

СПРИЯННЯ ФОРМУВАННЮ ІНВЕСТИЦІЙ В ПРИКОРДОННУ ІНФРАСТРУКТУРУ

В контексті узгоджених зусиль з модернізації та покращення прикордонної інфраструктури EUBAM започаткувала низку ініціатив для визначення та вирішення критичних інфраструктурних потреб у ключових пунктах пропуску. З цією метою на початку лютого 2023 року EUBAM у співпраці з DG MOVE взяла участь в організації та проведенні оціночного візиту до регіону

Рені-Джорджюлешть-Галац. Оцінка була зосереджена на визначенні потреб в прикордонній інфраструктурі та оглядовому обладнанні для фінансування в межах Програми ЄС «Механізм Сполучення Європи» з метою покращення транспортного сполучення між Молдовою та Румунією вздовж Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T). В березні Місія взяла участь в ознайомчих візитах до шести пунктів пропуску, розташованих на українсько-румунському, румунсько-молдовському та молдовсько-українському кордонах. Візити відбулися в рамках проєктів ЄС з підтримки ініціативи «Шляхи солідарності» та інтегрованого управління кордонами і мали на меті визначити інфраструктурні потреби різних ПП для забезпечення безперешкодного перетину кордону для людей та товарів, покращення безпеки і збільшення пропускної здатності. Крім цього, завдяки комплексним зусиллям з покращення транспортного сполучення та сприяння ефективнішій транскордонній торгівлі, в червні було проведено оцінку потреб 16 відібраних ПП на кордонах між Молдовою та Україною і Молдовою та Румунією в межах механізму підтримки реалізації стратегії Global Gateway. За результатами оцінки розроблено низку рекомендацій з оптимізації вантажопотоку та покращення транспортного сполучення в цілому.

Спільний ознайомчий візит МОМ, EUBAM, Представництва ЄС та КМЄС до ПП «Тудора-Старокозаче» в березні 2023 року.

EUBAM пропагує впровадження процедур управління кордонами відповідно до стандартів Європейського Союзу з метою сприяння швидшому перетину як для людей, так і для товарів.

БОРОТЬБА З ТРАНСКОРДОННОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Повномасштабна агресія Росії проти України збільшила ризики зростання транснаціональної організованої злочинності. Незважаючи на відносно спокійну ситуацію в пунктах пропуску, спостерігалось збільшення випадків використання підроблених документів. Також зберігалася тенденція незаконного перетину через «зелений» кордон. На додаток, різко зросла кількість випадків незаконного переміщення небезпечних синтетичних, психотропних речовин у пасажирських транспортних засобах та поштових відправленнях фізичними особами. Крім того, у зв'язку з триваючими бойовими діями зберігалася загроза контрабанди зброї з України. Для надання підтримки прикордонним та митним відомствам обох країн у вирішенні проблем безпеки кордонів та підвищенні їхніх спроможностей EUBAM посилила свою оперативну допомогу та сприяння розбудові потенціалу.

ОБ'ЄДНАННЯ ЗУСИЛЬ ПРОТИ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Разом із правоохоронними органами ЄС, Молдови та України EUBAM сприяла посиленню співпраці у боротьбі з транскордонною злочинністю через провідні добре налагоджені платформи. Флагманська спеціальна група Місії – Робоча група з протидії незаконному обігу зброї – зібралася у квітні на засідання з метою оновлення ситуаційної картини та координації заходів запобігання незаконному обігу вогнепальної зброї в пунктах пропуску, у прикордонній зоні та всередині країни.

З огляду на динаміку та виклики в контексті поточної регіональної ситуації у жовтні 2023 року EUBAM спільно зі своїми партнерами поновила діяльність Міжвідомчої регіональної аналітичної групи (МРАГ) з метою сприяння регулярному оцінюванню ризиків і загроз в Одеській області. Аналогічним чином восени Місія відновила свою діяльність з підготовки

спільного звіту про оцінку безпеки на кордоні між Республікою Молдова та Україною (СЗОБК) і в грудні 2023 року оприлюднила черговий звіт після дворічної перерви.

СИМПОЗИУМ З ПИТАНЬ БОРОТЬБИ З НЕЛЕГАЛЬНИМ ВИРОБНИЦТВОМ СИГАРЕТ

У вересні EUBAM організувала міжнародний симпозиум високого рівня з боротьби з незаконним виробництвом сигарет за участю представників Служби безпеки та інформації Республіки Молдова, Бюро економічної безпеки України, а також митних і прикордонних органів Республіки Молдова і України. На заході були присутні й радники високого рівня ЄС, Національна адміністрація доходів Республіки Польща, представники тютюнової промисловості та академічних кіл. Учасники окреслили нагальну проблему нелегального виробництва сигарет та обговорили стратегії ефективної боротьби з цим

Учасники міжнародного симпозіуму наголосили на важливості боротьби з незаконним виробництвом сигарет з огляду на його багатосторонній вплив на суспільство, здоров'я та економіку.

явищем. Попит на нелегальні сигарети значно зріс після початку невиправданої агресивної війни Росії проти України, і внаслідок розриву звичайних ланцюгів постачань в Європі відкрилося багато підпільних фабрик для локального виробництва нелегальних сигарет.

ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТЕЙ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ БОРЬБИ З ТРАНСКОРДОННОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Війна в Україні змінила безпекову ситуацію та спричинила нові виклики, і відповідно активізувала підтримку ЄС через існуючі та нові інструменти, включно з технічною допомогою. Це стало слушним часом вперше оснастити EUBAM компонентом технічної допомоги, інтегрованим безпосередньо в бюджет Місії. В рамках нового бюджету EUBAM Європейська Комісія виділила 1 млн євро на технічну допомогу, і вже розпочато закупівлю обладнання.

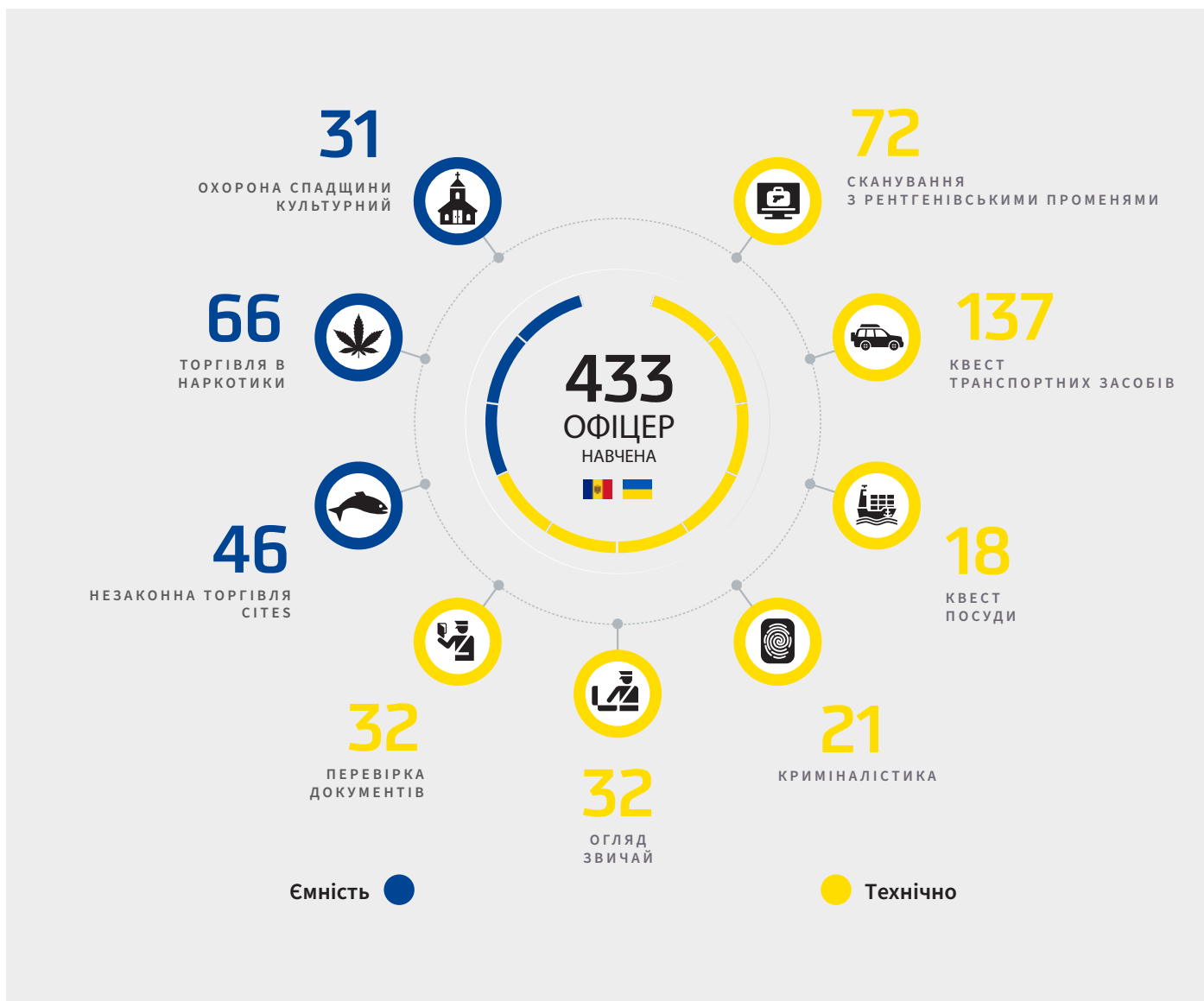
Місія також зосередила свою підтримку партнерським службам на заходах з розбудови потенціалу з метою посилення превентивних заходів та ефективнішого реагування на зміни в безпековій ситуації.

НАДАННЯ ПІДТРИМКИ В ПРОВЕДЕННІ ТРАНСКОРДОННИХ РОЗСЛІДУВАНЬ ДЛЯ БОРЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

EUBAM сприяла транскордонній співпраці та значною мірою підтримала декілька успішних розслідувань. Найвагомим результатом стало припинення діяльності міжнародного організованого злочинного угруповання, яке займалося незаконним виробництвом сигарет у Чеській Республіці та їх подальшим розповсюдженням на чорному ринку у деяких країнах ЄС. Приблизна загальна втрата податкових надходжень становить 5 мільйонів євро; вилучено понад 17 мільйонів нелегальних сигарет і затримано 22 особи, в основному громадян Молдови та України. В іншому випадку Місія підтримала зусилля з розкриття транснаціонального злочинного угруповання, причетного до організації незаконного перетину кордону українськими громадянами з України в Республіку Молдова до країн-членів ЄС. Ця ініціатива призвела до знищення схеми протиправної діяльності, арешту двох ключових членів злочинного угруповання та отримання цінної інформації, яка сприяла новим розслідуванням для боротьби з цим видом злочинності.

Засідання Робочої групи з протидії незаконному обігу зброї під керівництвом EUBAM з метою оновлення ситуаційної картини та координації заходів запобігання незаконному обігу вогнепальної зброї

EUBAM провела навчальні заходи для 433 співробітників з метою підвищення професійних навичок та спроможностей митників і прикордонників в регіоні для посилення ефективності боротьби з різними видами незаконної діяльності та забезпечення безпеки кордону. Програма охоплювала ключові пункти пропуску на молдовсько-українському кордоні та проводилася у співпраці із запрошеними тренерами з країн-членів ЄС. Крім того, оперативні групи Місії приймали активну участь в реалізації більше 600 практичних занять (ПЗ), присвячених важливим питанням прикордонного контролю, митного оформлення та найсвіжіших схем протиправної діяльності, в тому числі підроблених реєстраційних документів на транспортні засоби, маніпуляцій з VIN-кодами та інше.

СПІЛЬНИЙ ЗАХІД З НАДАННЯ ДОПОМОГИ РУТНІА ІІ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ ЗАГРОЗ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ПОШТОВИХ ВІДПРАВЛЕНЬ

У січні EUBAM спільно з Митною службою Республіки Молдова провели практичний захід з митного контролю міжнародних поштових відправлень та кур'єрських експрес-посилок. Загалом було здійснено 12 виїздів на внутрішній митний пост «Пошта Молдови» та зони митного контролю експрес-кур'єрів з метою удосконалення декларування та митного контролю товарів на основі аналізу ризиків. Спільна діяльність допомогла Митній службі Молдови виявити потенційні загрози та обґрунтувати пов'язані з ними ризики в міжнародних поштових відправленнях та експрес-посилках, підвищивши ефективність та результативність митного контролю.

EUBAM і Митна служба Молдови спільно провели навчання щодо міжнародних поштових відправлень і кур'єрських експрес-посилок, покращивши декларації та провівши аналіз ризиків для більш ефективного митного контролю.

EUBAM провела навчання для 433 осіб, спрямоване на підвищення професіоналізму та навиків митників і прикордонників у регіоні. Ця ініціатива покращила вправність обох служб у боротьбі з різноманітною незаконною діяльністю та забезпеченні безпеки кордону.

ПОНОВЛЕННЯ МАНДАТУ EUBAM

У червні відбулася Координаційна зустріч партнерів EUBAM, на якій взяли участь представники МЗС України та Молдови, а також митної та прикордонної служб.

Зустріч під головуванням Посла Яніса Мажейкса, Голови Представництва Європейського Союзу в Республіці Молдова, стала платформою для ознайомлення партнерів з новим бюджетом EUBAM, який

набуває чинності з початку червня, разом із можливостями для заходів із розбудови потенціалу та технічної допомоги.

Це стратегічне зібрання не лише пришвидшило процес розширення мандату EUBAM, але й заклало основу для формування дій Місії на наступний період. У грудні 2023 року мандат Місії було продовжено ще на два роки.

Місія співпрацює зі своїми молдовськими та українськими партнерами для підвищення ефективності транскордонних операцій у боротьбі зі злочинністю.

СПІВРОБІТНИЦТВО

Травнева зустріч з Майєю Бакран, заступницею Генерального директора DG MOVE та Аленом Бароном, керівником сектору міжнародних перевезень.

ВЗАЄМОДІЯ З РІЗНИМИ СТРУКТУРАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Протягом звітного періоду EUBAM тісно співпрацювала та забезпечувала належну координацію діяльності з Представництвами ЄС в Республіці Молдова і Україні, а також різними інституціями ЄС.

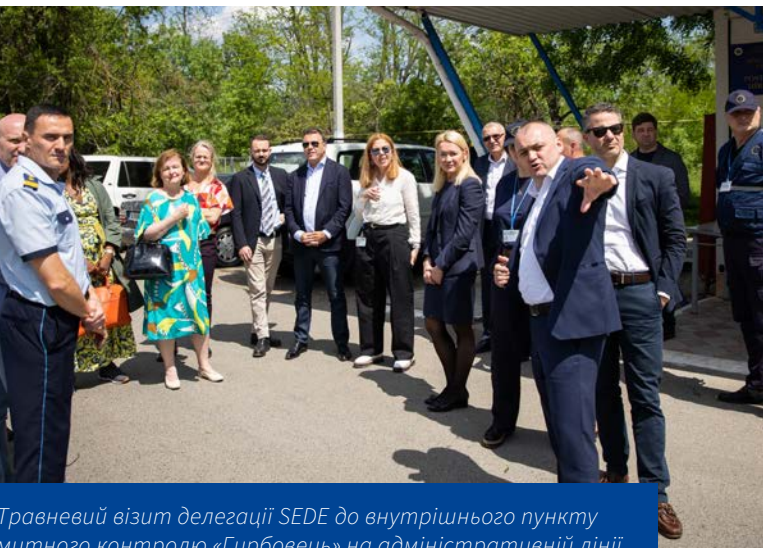
У березні в штаб-квартирі EUBAM в Одесі відбулася зустріч Голови Місії Славоміра Піхора з Майєю Бакран, заступницею Генерального директора DG MOVE (Генерального директорату з мобільності і транспорту), під час якої сторони обговорили

альтернативні маршрути українського експорту в межах ініціативи «Шляхи солідарності» між ЄС та Україною з особливим акцентом на річках і морських портах в регіоні нижнього Дунаю, а також виклики і потреби в управлінні збільшеним потоком вантажівок, що транспортують українську сільськогосподарську продукцію через Молдову.

В травні під час візиту до Молдови підкомітету Європейського парламенту з питань безпеки і оборони (SEDE) Голова Місії взяв участь в обговореннях впливу війни на безпеку кордонів і торгівлю, а також дієвості ініціативи «Шляхи солідарності» ЄС-Україна. EUBAM також приєдналася до делегації SEDE та відвідала внутрішній пункт митного контролю «Гирбовець», розташований на адміністративній лінії між Кишиневом та Тирасполем.

В червні 2023 року Голова Місії в рамках робочої сесії в Брюсселі провів низку продуктивних зустрічей з високопосадовцями різних служб Європейської Комісії та структур Європейського Союзу, а також з Головами Місій Республіки Молдова та України в Європейському Союзі. Забезпечення координації діяльності EUBAM в рамках подовженого мандату було основною метою зустрічей, які ще раз підкреслили прагнення Місії сприяти діалогу та співпраці зі своїми європейськими партнерами.

Під час дипломатичного візиту до

Травневий візит делегації SEDE до внутрішнього пункту митного контролю «Гирбовець» на адміністративній лінії.

Вереснева зустріч Віцепрезидента Європейської Комісії та Високого представника ЄС із закордонних справ та безпекової політики Жозепа Борреля з експертами EUBAM у СПП «Паланка-Маяки-Удобне».

Республіки Молдова та України наприкінці вересня Жозеп Боррель, Віцепрезидент Європейської Комісії та Високий представник ЄС із закордонних справ та безпекової політики, зустрівся з експертами EUBAM у спільному пункті пропуску «Паланка-Маяки-Удобне» при перетині кордону на шляху до України.

В листопаді відбулася зустріч Голови EUBAM з представниками Комітету Ради ЄС з цивільних аспектів кризового регулювання (CivCom) під час їх візиту до Кишинева. Метою заходу було ознайомлення комітету з підтримкою ЄС щодо зміцнення стійкості Республіки Молдова.

Крім того, EUBAM тісно співпрацювала за агентством Frontex, Європол, агентством Європейського Союзу з підготовки співробітників правоохоронних органів (CEPOL), Експертною групою з митних питань на східних та південно-східних сухопутних кордонах (CELBET) та Консультативною місією ЄС в Україні (КМЕС). Експерти Місії надавали постійну підтримку шляхом обміну значним досвідом та знаннями й сприяння реалізації різноманітних проєктів та заходів ЄС. Серед них ініціативи EU4Business, «Шляхи солідарності» Дунайського кластера DG MOVE, численні Центри підтримки ЄС з питань внутрішньої безпеки та управління кордонами в Молдові, а також проєкт з підвищення оперативної ефективності в боротьбі з організованою злочинністю (TOPCOR). EUBAM також взяла участь у Регіональній митній конференції високого рівня з питань протидії шахрайству «Ризики транскордонної злочинності у відкритій Європі – спільні виклики, спільні рішення», організованій Митною службою Молдови (MCPM) та Місією радників високого рівня ЄС.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Місія приймала участь в Координаційному засіданні міжнародних партнерів на підтримку зусиль щодо контролю за СЗЛО в Україні під керівництвом ОБСЄ, підтверджуючи свою відданість зміцненню регіональної безпеки. Крім цього, EUBAM взяла участь в організованій УВКБ ООН зустрічі на тему «Перетин українського кордону: виклики та перспективи» та поділилася цінним досвідом в рамках дискусій щодо управління кордонами та захисту біженців. На додаток, Місія була задіяна в кількох засіданнях Спеціальної групи з питань торгівлі людьми, організованих спільно урядом Молдови, УВКБ ООН та МОМ.

В листопаді делегатам CivCom був представлений огляд ролі EUBAM у сфері сприяння регіональній безпеці та економічному розвитку, а також мандат та діяльність Місії.

ВЗАЄМОДІЯ З НАЦІОНАЛЬНИМИ ВІДОМСТВАМИ

Протягом звітного періоду EUBAM підтримувала тісну взаємодію зі своїми партнерами та зацікавленими сторонами, зміцнюючи стійкі відносини та сприяючи співпраці в різних проєктах. Ці заходи включали регулярні консультації та спільні ініціативи з урядовими та правоохоронними органами. В контексті активної співпраці зі своїми партнерами EUBAM вдалося знайти рішення спільним викликам та вивчити можливості для співробітництва в галузях безпеки кордонів, сприяння торгівлі та регіональній стабільності.

УКРАЇНА

Місія активно сприяла стійкій комунікації шляхом проведення регулярних засідань із ключовими партнерами на центральному та регіональному рівнях. Слід зазначити, що EUBAM підтримував тісну взаємодію з керівництвом прикордонних та митних відомств України, а також активно співпрацювала з Міністерством закордонних справ, Бюро економічної безпеки України, Одеською обласною військовою адміністрацією, Південним регіональним управлінням Державної прикордонної служби України та Одеською митницею. Ці контакти служили регулярними та важливими форумами для обміну стратегічними ідеями, оперативною інформацією та планування спільної діяльності. В контексті динамічних викликів цього періоду EUBAM тісно співпрацювала зі своїми українськими колегами з метою вирішення виникаючих проблем, розробки стратегії ефективних рішень та впровадження скоординованих заходів для посилення загальної безпеки.

Під час зустрічей з головою Одеської обласної військової адміністрації Максимом Марченком і представниками регіонального керівництва прикордонної та митної служб обговорювалися перебої з електропостачанням в регіоні та їх вплив на функціонування пунктів пропуску.

В лютому головною темою зустрічі з Вадимом Мельником, директором Бюро економічної безпеки України, стало обговорення проблематики махінацій з акцизним податком в умовах триваючої війни.

У червні Паун Роговей, посол з особливих доручень України, відповідальний за придністровське питання, відвідав офіс EUBAM в Кишиневі.

В серпні EUBAM обговорила з заступником голови Державної митної служби України Владиславом Суворовим практичні кроки щодо надання технічної допомоги.

Під час засідання з Андрієм Наджосом, Директором Департаменту ЄС та НАТО Міністерства закордонних справ України, сторони обговорили поточні досягнення EUBAM та розглянули можливості для подальшої взаємодії в контексті нового мандату Місії.

У вересні обговорення з в.о. Голови Одеської митниці Сергієм Гринчишином головним чином були зосереджені на майбутніх заходах Місії для надання підтримки реалізації ініціативи ЄС та України «Шляхи солідарності».

РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА

Місія провела низку зустрічей з ключовими партнерами з Прикордонної поліції та Митної служби Республіки Молдова, під час яких головна увага приділялася спільній з EUBAM діяльності, заходам зі зміцнення безпеки на молдовсько-українському кордоні та виявленню сфер для розбудови інституційного потенціалу й надання відповідної допомоги.

В контексті процесу придністровського врегулювання Місія провела численні дискусії з віце-прем'єр-міністром Молдови з питань інтеграції, важливим аспектом яких була ключова роль EUBAM у наданні допомоги.

На додаток до своїх основних завдань Місія продовжила надавати незмінну підтримку у зміцненні загальної системи безпеки Республіки Молдова на урядовому рівні. У вересні Голова EUBAM взяв участь у робочій групі високого рівня з питань безпеки кордонів з метою підготовки Платформи підтримки для Молдови, організованої Міністерством внутрішніх справ. Крім того, у жовтні Славомір Піхор приймав активну участь у консультативному засіданні з формування нової національної стратегії разом із дипломатичними місіями та постійними представництвами в Молдові. Слід зазначити, що захід відбувся під головуванням Президента Республіки Молдова Майї Санду, що додало значного імпульсу зусиллям сторін.

В січні команда EUBAM зустрілася з Росіаном Васілою, Головою Генерального інспекторату прикордонної поліції Республіки Молдова, з метою обговорення двосторонньої співпраці та зусиль з розбудови потенціалу.

У березні Прем'єр-міністр Республіки Молдова Дорін Речан ознайомився з діяльністю та допомогою EUBAM під час візиту в пункт пропуску «Крива».

В березні Олег Серебрян, віце-прем'єр-міністр Молдови з питань реінтеграції, відзначив сприяння Місії, зокрема імплементації вимог Європейського Союзу на національному рівні.

В квітні Місія обговорила з Головою Митної служби Молдови Ігорем Талмазаном впровадження ефективних заходів з пом'якшення ситуації на кордоні та необхідності розвитку прикордонної інфраструктури.

Разом с послами у вересні EUBAM приймала активну участь в засіданні робочої групи з питань безпеки кордону з метою підготовки Платформи підтримки для Молдови.

EUBAM СЬОГОДНІ

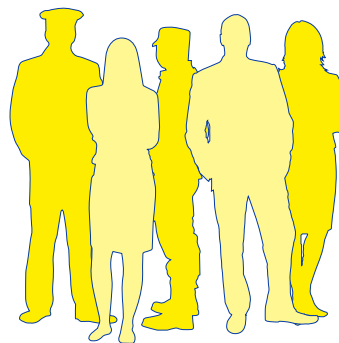
Місія Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM) була започаткована в листопаді 2005 року з метою сприяння впровадженню норм та практик прикордонного контролю, митної справи та торгівлі відповідно до стандартів Європейського Союзу та потреб двох країн-партнерів. Місія – це консультативно-технічний орган зі штаб-квартирою в Одесі (Україна), двома представництвами в кожній країні та польовими офісами у зоні її відповідальності. Діяльність EUBAM спрямована на економічний розвиток та зміцнення безпеки в регіоні. Місія сприяє прикордонному співробітництву та зміцненню довіри, а також допомагає підвищувати ефективність, прозорість та безпеку на молдовсько-українському кордоні.

ЦІЛІ МІСІЇ

- » розвиток пов'язаних з Придністровським регіоном заходів зі зміцнення довіри та наближення законодавства і процедур в митній, торговельній, транспортній сферах та транскордонному управлінні;
- » реалізація інтегрованого управління кордонами на молдовсько-українському кордоні з акцентом на придністровську ділянку; та
- » боротьба з транскордонною злочинністю на молдовсько-українському кордоні, особливо на придністровській ділянці.

EUBAM У ЦИФРАХ

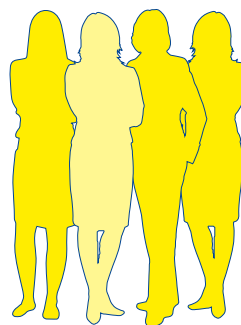
Загальна кількість персоналу EUBAM – 81, особи на 30 листопада 2023 року

Національний персонал 46
MD, UA

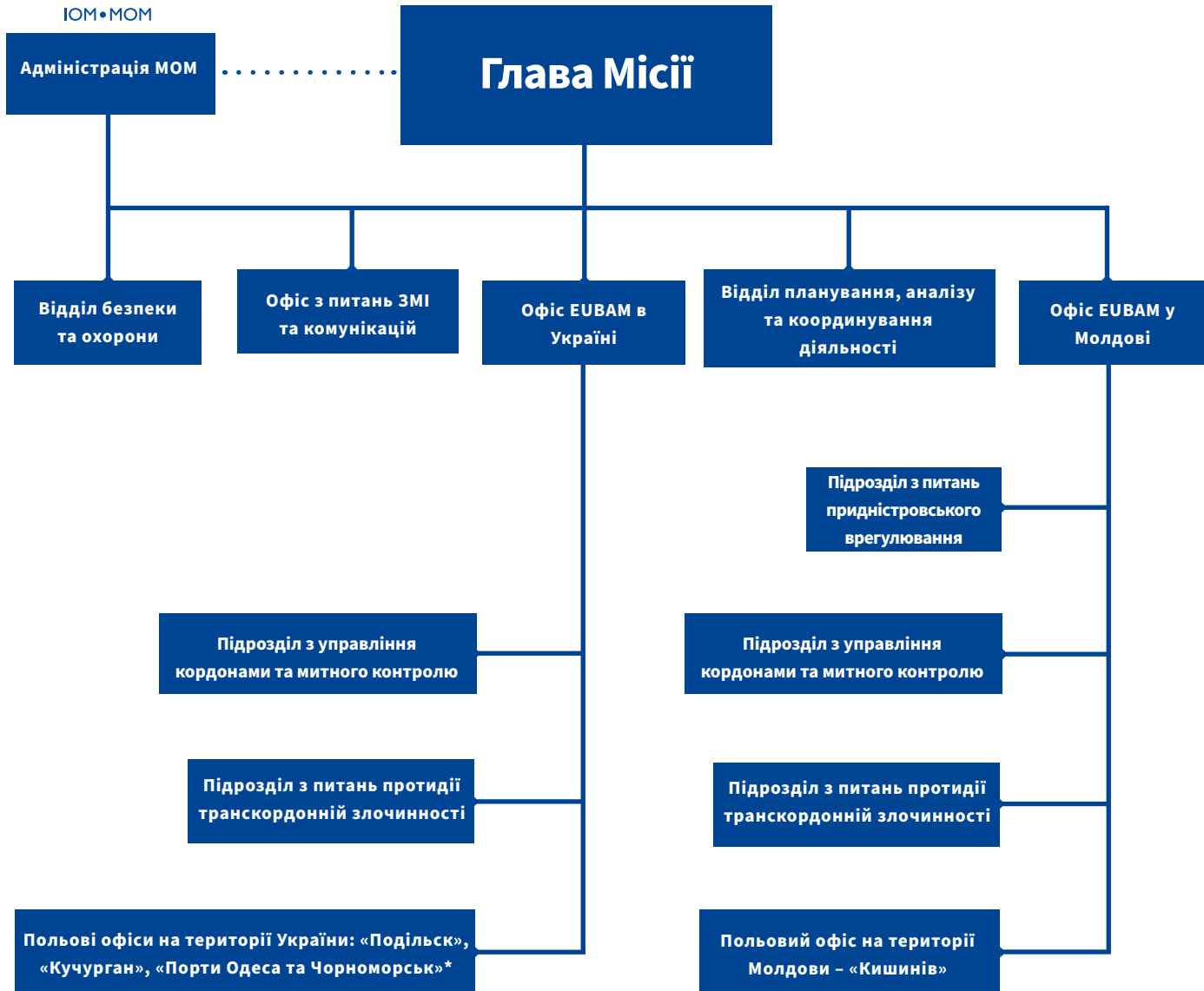
35 Міжнародний персонал
з 9 країн ЄС

Жінки 38%

62% Чоловіки

МАНДАТ МІСІЇ ПРОДОВЖУВАВСЯ СІМ РАЗІВ

*З 24 лютого 2022 року діяльність EUBAM у Подільську та Кучургані було тимчасово призупинено

EUBAM 13 ACTION PLAN

01 APRIL 2022 – 31 MARCH 2025

Overall objective	To support Moldova's and Ukraine's efforts to effectively manage their common border and actively support concrete measures linked to the resolution of the Transnistrian conflict.	
Specific objective 1	To support the development of Transnistrian region-related confidence-building measures and approximation of Moldovan and EU requirements and procedures in the field of customs, trade, transport and trans-boundary management.	
Outcome 1	Joint Confidence Building Measures (CBM) are closely co-ordinated with Chisinau, have greater range, and impact on increasing trust and security between the sides. Legislation and procedures in the field of customs, trade, and transport are approximated.	
Output 1.1	Customs and trade related requirements and procedures on both sides of the Nistru River approximated.	
Activities	1.1.1	Support the country authorities to monitor the movement of people and goods across the administrative line and customs clearances of goods from/to Transnistrian region at inland posts.
	1.1.2	Advise on the approximation of customs duties, taxes, and fees and charges between Chisinau and Tiraspol.
	1.1.3	Advise Chisinau and Tiraspol on improving the customs framework and further simplification of formalities in trade in goods.
	1.1.4	Assist Chisinau and Tiraspol in the implementation of related trade facilitation arrangements under EU-Moldova AA/DCFTA.
Output 1.2	Increased awareness among international and national stakeholders on Transnistrian region external trade and trans-boundary commerce.	
Activities	1.2.1	Analyse Transnistrian region external trade activity, including on the implementation of the single customs regime (i.e. 2005 Moldova-Ukraine Joint Declaration).
	1.2.2.	Analyse trade in goods between economic operators from both banks of the Nistru River.
	1.2.3.	Contribute to developing an exchange of information between relevant experts from both banks of the Nistru River on the enforcement of customs and trade legislation and procedures in trans-boundary and international trade.
Output 1.3	Strengthened interaction between sanitary, phytosanitary and veterinary experts on both sides of the Nistru River contributed to enhanced regional consumer safety.	
Activities	1.3.1	Promote technical interaction between Chisinau and Tiraspol to uphold regional consumer safety.
	1.3.2	Advise on practical and sustainable cooperation mechanisms between sanitary, phytosanitary and veterinary experts from both river's banks.
Output 1.4	Sound technical solutions for the fully-fledged resumption of passenger and freight traffic across Transnistrian region found and implemented.	
Activities	1.4.1	Develop and sustain confidence-building measures in the field of road and rail transport.
	1.4.2	Contribute to defusing disruption of passenger and freight services across the administrative line and transit, import and export of cargo overseas by road and rail through Transnistrian region.
Output 1.5	Contribution provided to joint working groups on confidence building measures (CBM) through advice on the free movement of people and goods across Transnistrian region.	
Activities	1.5.1	Develop opinion, proposals or initiatives for joint Chisinau and/or Tiraspol projects in the field of customs, trade and transport, benefitting business and people residing in either bank of the Nistru river.
	1.5.2	Support the activity of political representatives and Expert (Working) Groups in the development and implementation of concrete measures for addressing practical issues related to the free movement of people and goods across Transnistrian region, and to the access of Transnistrian trade to DCFTA and its compliance.
Specific objective 2	To support the implementation of the Integrated Border Management (IBM) concept at the Moldova-Ukraine border with a special attention to its Transnistrian segment.	
Outcome 2	The Integrated Border Management (IBM) concept at the Moldova-Ukraine border, with special attention to its Transnistrian segment, is developed, sustained, and managed by the host countries.	
Output 2.1	Extended joint control at border crossing points.	

Activities	2.1.1	Mobilise partner services for the implementation of action plan on the establishment/replication of jointly operated border crossing points (JOBCEPs) along the entire Moldova-Ukraine border.
	2.1.2	Assist partner services in assessments of needs and minimum requirements for the implementation of JOBCEPs along the Moldova-Ukraine border, in particular at its Transnistrian segment.
Output 2.2	Efficiency of border and customs controls increased as a result of simplified transparent procedures and inter-agency co-operation at the regional and local levels.	
Activities	2.2.1	Monitor and advise on the implementation of risk-based checks, simplified procedures, One-Stop-Shop (OSS) principles and data exchange mechanisms at border crossing points (BCPs) along the Moldova – Ukraine border.
	2.2.2	Assist and advise on the development of inter-agency mobile units based on intelligence-led activities.
	2.2.3	Perform a comprehensive evaluation of customs controls (at inland and border customs posts) with a focus on simplified procedures, risk-based checks, and interagency cooperation at regional/local level.
	2.2.4	Promote development of other IBM tools and good practices at border crossing points.
Output 2.3	Cross-border processes aligned with the Association Agreements, Visa Liberalisation Action Plans (VLAPs) and Integrated Border Management provisions.	
Activities	2.3.1	Assist in the implementation of the EUBAM 12 recommendations resulted from the two verification exercises of border checks and customs control of passenger and cargo traffic.
	2.3.2	Monitor and assess the implementation of the EU Visa Post-Liberalisation Action Plan's benchmarks in both the Republic of Moldova and Ukraine in the following areas: border management, migration management, combatting cross-border organised crime and freedom of movement of citizens of both countries, upon the request of the EU and/or partner services.
	2.3.3	Monitor and advise on the modernisation process of BCPs along the Moldova-Ukraine border.
	2.3.4	Upon request, support the finalisation of the border demarcation process on the Moldova-Ukraine border.
	2.3.5	Support the harmonisation of border, customs, phyto-sanitary and veterinary procedures between the Republic of Moldova and Ukraine at the common border, in line with their AA/DCFTAs commitments with EU.
Outcome 3	Effectiveness of efforts to combat cross-border crime on the Moldova-Ukraine border, especially at the Transnistrian segment, is increased.	
Output 3.1	Increased effectiveness of fighting cross-border crime at Moldova-Ukraine border and adjacent ports of entry.	
Activities	3.1.1	Assist in the prevention, detection, and investigation of cross-border crime.
	3.1.2	Perform an evaluation on institutional and operational capacity of border and customs services in the prevention of and fighting against cross-border and customs crimes such as human trafficking, smuggling of excisable goods, arms, ammunition, explosives, radiological and nuclear materials.
	3.1.3	Develop Special Reports on concrete case studies/analyses of potential crime or risk in the Mission Area of Responsibility (e.g. smuggling, etc.) with a view to facilitate knowledge sharing of trends, identified key challenges and opportunities in both countries.
Output 3.2	Threats to border security jointly assessed by the border services and other law enforcement agencies in the Republic of Moldova and Ukraine.	
Activities	3.2.1	Develop capacity for risk analysis, intelligence and data-flow management of the partner services and ensure their implementation at the common border.
	3.2.2	Support the development and ensure implementation of the partner services' joint risk and threat assessments on cross-border crime.
	3.2.3	Streamline the prompt information exchange among the inter-agency investigation groups on prevention and combating cross-border crime.
Output 3.3	The Republic of Moldova and Ukraine are able to manage effective networks of cooperation between them and with international partners to combat transnational and cross-border crimes.	
Activities	3.3.1	Advise on the improvement of information exchange between the Republic of Moldova and Ukraine on preventing and combating human trafficking, smuggling of goods, including tobacco products and trafficking in drugs, arms and ammunition, explosives, radiological and nuclear materials.
	3.3.2	Upon request, review the international agreements/ protocols on law enforcement cooperation between Moldovan and Ukrainian border and customs agencies and other relevant law enforcement agencies.
	3.3.3	Support the planning, conduct and evaluation of joint border control operations by the partner services and in co-operation with relevant EU and international agencies.
Output 3.4	Enhanced inter-agency coordination in the prevention, detection and investigation of cross-border crime.	
Activities	3.4.1	Streamline joint efforts to improve prevention of and fight against cross-border crime.
	3.4.2	Conduct joint exercises with border and customs services for testing law enforcement inter-agency cooperation and identifying gaps in inter-agency agreements/ protocols in law enforcement area.

EUBAM

**EUROPEAN UNION BORDER ASSISTANCE
MISSION TO MOLDOVA AND UKRAINE**

International Organisation for Migration is
the implementing partner

www.eubam.org
Zatyshna 13, Odesa, 65012, Ukraine
press@eubam.org

Disclaimer: This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of EUBAM and do not necessarily reflect the views of the European Union.
© 2024, IOM. All rights reserved. Licensed to the European Union under conditions.